

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/9377
Karar No. 2025/10215
Tarihi: 22.12.2025

- YETKİ TESPİTİNE İTİRAZ
- YETKİ TESPİTİNE İTİRAZ DİLEKÇESİNİN GÖREVLİ MAKAMA KAYIT ETTİRİLMESİ ZORUNLULUĞU
- GÖREVLİ MAKAMA KAYIT İŞLEMİNİN ALTI İŞ GÜNLÜK HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE İÇERİSİNDE OLMAK ŞARTIYLA DAVA AÇILDIKTAN SONRA DA YAPTIRILABİLECEĞİ
- YETKİ TESPİT YAZISININ USULÜNE UYGUN TEBLİĞ EDİLMEDİĞİ DURUMDA USULSÜZ TEBLİĞ HÜKÜMLERİ UYARINCA ALTI İŞ GÜNLÜK İTİRAZ SÜRESİNİN ÖĞRENME TARİHİNDEN BAŞLAYACAĞI

ÖZETİ: Yetki tespitine itiraz dilekçesinin görevli makama kaydettirilmesine ilişkin düzenlemenin amacı Bakanlığın çoğunluk tespitine karşı itirazda bulunduğundan haberdar olmasını sağlamaktır. Altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde olmak şartıyla dava açıldıktan sonra da itiraz dilekçesi kaydettirilebilir. Dairemizce uygulama da dikkate alınarak ilgili Kanun hükümlerinin amaçsal (gai) yorumundan hareketle salt işlem sırasına uyulmamasının dava şartının yerine getirilmediği şeklinde yorumlanamayacağı kabul edilmektedir.

Dosya içeriğine göre davaya konu yetki tespit yazısının davacıya usulüne uygun tebliğ edilmediği, usulsüz tebliğ hükümleri uyarınca davacının öğrenme tarihi olan 28.10.2024 tarihi itibarıyla eldeki davayı açtığı, dava açıldıktan sonra altı iş günlük hak

düşürücü süre içerisinde 05.11.2024 tarihi itibarıyla görevli makama itiraz dilekçesini kaydettirerek dava şartını yerine getirdiği anlaşılmıştır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre, Mahkemece yetki tespit kararı kapsamındaki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kayıtları dosyaya eksiksiz dâhil edilmeli, taraf iddia ve savunmaları çerçevesinde denetime elverişli inceleme gerçekleştirilmeli ve oluşacak sonuca göre karar verilmelidir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin iki ayrı işyeri sicil numarası üzerinden çalışmalarını bildirdiği toplam 83 işçisi bulunduğunu, davalı Sendika üye sayısının toplu iş sözleşmesi yapmak için yeterli sayıya ulaşmadığını, Bakanlıkça çalışan işçi sayısının hatalı olarak tespit edildiğini, müvekkiline ait iki birimin aynı iş organizasyonu kapsamında tek bir işyeri niteliğinde olduğunu, davalı Bakanlıkça yapılan incelemede müvekkili Şirkete ait tüm işyerlerinin nazara alınmaması nedeniyle tespitin hatalı olduğunu, sendika üye sayısının doğru olup olmadığının denetlenmediğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davalı Bakanlığın yetki tespit kararının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Sendika vekili cevap dilekçesinde; davanın süresinde açılmadığını, itiraz dilekçesinin görevli makama kaydedilmediğini, işçi sayısı, işyeri itirazlarını kabul etmemekle birlikte itiraz dilekçesinin görevli makama kaydedilmemesi ve davanın yasal sürede açılmamış olması nedeniyle davanın usulden reddi gerektiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Bakanlık vekili cevap dilekçesinde; davanın süresinde açılmadığını, itiraz dilekçesinin görevli makama kaydedilmediğini, yetki tespit başvuruları karşılanırken işverenler tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) yapılan işyerlerine ilişkin tescil ve işçi bildirimlerinin esas alındığını, sendika yetki sistemine SGK kayıtlarından otomasyon sistemiyle yansıyan bilgiler doğrultusunda işlem yapıldığını, sistemdeki bilgilere göre davacıya ait İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra No.lu ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yalnızca bir işyeri bulunduğunu, dava dilekçesinde merkez işyeri olduğu ifade edilen 1168156.016 sicil numaralı işyerinin ise 15 sıra No.lu taşımacılık işkolunda yer aldığını belirterek ve

dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile, yetki tespiti yazısına itiraz dilekçesinin öncelikle görevli makama kaydedtirilmesi ve akabinde dava açılması gerekirken davacı tarafın süre ve sürece riayet etmeden dava açtığı ve sonrasında itiraz dilekçesini görevli makama kayıt ettirdiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; yetki tespitine itirazlarının süresinde olduğunu, olumlu yetki tespitinin müvekkili tarafından öğrenildiği tarihten itibaren süresinde itiraz dilekçesinin görevli makama kayıt ettirildiğini, müvekkiline ait merkez işyerinin de dikkate alınması gerektiğini ve davalı Sendikanın işyerinde yasal çoğunluğu bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41. ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz istemine ilişkindir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" kenar başlıklı 53. maddesinin 1. fıkrası hükmü şöyledir:

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler."

6356 sayılı Kanun'un kenar başlıklı 41/1 hükmü şöyledir:

"Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir."

6356 sayılı Kanun'un "Yetki Tespiti İçin Başvuru" kenar başlıklı 42. maddesi ise şu şekildedir:

"(1) Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir. (2) Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili

olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir. (3) İşçi sendikasının yetki şartlarına sahip olmadığının ya da işyerinde yetki şartlarına sahip bir işçi sendikasının bulunmadığının tespiti hâlinde, bu bilgiler sadece başvuruyu yapan tarafa bildirilir. (4) Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz. (5) Yetki tespiti ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.”

6356 sayılı Kanun'un “Yetki İtirazı” kenar başlıklı 43. maddesi şöyledir:

“(1) Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir. (2) İtiraz dilekçesi görevli makama kayıt ettirildikten sonra mahkemeye verilir. Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin yüzde birinden daha az üyesi bulunan işçi sendikası, yetki itirazında bulunamaz. (3) İtiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itiraz incelenmeksizin reddedilir. İşçi ve üye sayılarının tespitinde maddi hata ve süreye ilişkin itirazları mahkeme altı iş günü içinde duruşma yapmaksızın kesin olarak karara bağlar. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir. (4) 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen işçi sendikası, altı iş günü içinde yetkili olup olmadığının tespiti için dava açabilir. Mahkeme açılan davayı o işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birini üye kaydeden işçi sendikaları ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene de bildirir. Mahkeme davayı iki ay içinde sonuçlandırır. (5) İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.”

İnceleme konusu davada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 30.09.2024 başvuru tarihi itibarıyla davacıya ait işyerinde toplam 57 işçi çalıştığı ve 30 sendika üyesi bulunduğu gerekçesiyle davalı Sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gerekli çoğunluğu sağladığına dair 09.10.2024 tarihli ve 413695 sayılı olumlu yetki tespit kararı verilmiştir.

Somut uyuşmazlıkta davacı işveren tarafından, yetki tespitine esas alınan işyeri dışında davalı Sendikanın kurulu bulunduğu işkolunda faaliyet gösteren bir işyeri daha bulunduğu, çalışan işçi sayısına dair tespitin hatalı olduğu ve davalı Sendika tarafından çoğunluğun sağlanamadığı iddia edilmiş, İlk Derece Mahkemesince öncelikle yetki tespiti yazısına itiraz dilekçesinin görevli makama

kaydettirilmesi ve sonrasında dava açılması gerekirken davacı tarafın süre ve sürece riayet etmeden dava açtığı, akabinde itiraz dilekçesini görevli makama kayıt ettirdiği gerekçesiyle işin esası incelenmeksizin davanın reddine karar verilmiş ve Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurusunun esasan reddine hükmedilmiş ise de varılan sonuç dosya kapsamına uygun düşmemiştir.

Yetki tespitine itiraz dilekçesinin görevli makama kaydettirilmesine ilişkin düzenlemenin amacı Bakanlığın çoğunluk tespitine karşı itirazda bulunulduğundan haberdar olmasını sağlamaktır. Altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde olmak şartıyla dava açıldıktan sonra da itiraz dilekçesi kaydedilebilir. Dairemizce uygulama da dikkate alınarak ilgili Kanun hükümlerinin amaçsal (gaî) yorumundan hareketle salt işlem sırasına uyulmamasının dava şartının yerine getirilmediği şeklinde yorumlanamayacağı kabul edilmektedir.

Dosya içeriğine göre davaya konu yetki tespit yazısının davacıya usulüne uygun tebliğ edilmediği, usulsüz tebliğ hükümleri uyarınca davacının öğrenme tarihi olan 28.10.2024 tarihi itibarıyla eldeki davayı açtığı, dava açıldıktan sonra altı iş günlük hak düşürücü süre içerisinde 05.11.2024 tarihi itibarıyla görevli makama itiraz dilekçesini kaydedtirerek dava şartını yerine getirdiği anlaşılmıştır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre, Mahkemece yetki tespit kararı kapsamındaki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kayıtları dosyaya eksiksiz dâhil edilmeli, taraf iddia ve savunmaları çerçevesinde denetime elverişli inceleme gerçekleştirilmeli ve oluşacak sonuca göre karar verilmelidir.

Anılan hususlar gözetilmeksizin, eksik inceleme sonucunda İlk Derece Mahkemesince yazılı şekilde hüküm tesisi ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esasan reddi kararı hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esasan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

22.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.